

TEMA: Tolknings-vitenskap, HELT-II,4 & DELT-II,4, MARS-2016

MODELL-tolking: Av: prof. Harald Nilsen

Novelle: «**Far og sønn**» (Ari Behn) 2011. **Student Anna Judeczka, 5. sem. ISS.**

For analysen har jeg valgt novellen “Far og sønn”. Jeg har lest flere noveller av Ari Behn, og synes det er interessant å lese og tolke disse korte fortellingene, og det er alltid mer enn en måte å forstå dem på. «Far og sønn» synes jeg er en nokså enkel fortelling og ikke spesielt vanskelig å tolke.

Analysen er ordnet i fire avsnitt: -sammendrag, - om jeg-fortelleren, - tekstens struktur og til sist - tekstens tema.

Sammendrag av handlingen

Fortellingen starter *in medias res*. En seilskute kommer til havn, om bord er en far og hans sønn. Det er disse to fortellingen handler om (se overskriften), og det er sønnen som forteller historien. Vi får inntrykk av at faren er en barsking på båten, og kanskje vil han at sønnen også skal ligne ham. Men vi forstår at sønnen *kan* ikke eller *vil* ikke leve opp til faren sin image. Sønnen sier sist i fortellingen at «seiling var ikke noe for ham». (82 ord)

Fortelleren

Historien har 1.person **forteller** («jeg»-forteller) som er med i handlingen (se; «Vi kom»//»Vi pakket»// «...dumpet jeg borti en gjeng ...»). «Jeg» forteller nokså konkret en liten episode han har med et «kvinnfolk», og han har **observert** noe av farens aktivitet når seilskuta ligger ved kaien. Sist i fortellingen **gjengir sønnen en samtale** mellom seg og faren. Sønnen er svært **konkret** og virker ærlig når han forteller om en enkel hending da han er på ei skute der også faren hans er mannskap.

Tekstens oppbygging (struktur) (L-= linje)

Teksten har enkel oppbygging. I L.1 – 10 introduserer «jeg» at ei seilskute kommer til havn, så kommer en kort karakteristikk av kapteinen på skuta («jeg» sin far), deretter kort om atmosfæren skuta og mannskapet skaper, og vi får vite at de skal gå i land.

Så, L. 10 – 17 forteller «jeg» (sønnen) om en kort episode og erfaringene han gjør mmed en kvinne på en tur i land. Deretter, L. 18 – 23, forteller «jeg» noe han «ser» og noe han «husker» og som gjelder faren sin og her også en kvinne. NB! Jeg tror ikke sønnen er glad eller stolt av det han ser.

De siste fem linjene gjengir en kort replikk-veksling mellom far og sønn. De replikkene har dobbel betydning (kan hende mer enn dobbel), Mye av budskapet (tema) i teksten ligger i denne far – sønn samtalen.

Tekstens tema

Fortellingen setter oss rett inn i et sjømanns-miljø, og hvis båten er ei seilskute kan vi kanskje gå tilbake i tid 100 år. Da skjønner vi også noe av kulturen fortellingen avdekker.

Mannskapet er ivrig etter å komme til land, holde «fest», det betyr drikking og å se etter og få fatt i kvinner, osv. Faren i fortellingen har lang erfaring og lykkes, sønnen lykkes ikke. Hva de lykkes og mislykkes med kjenner vi igjen i de små replikkene far og sønn deler sist i fortellingen – morsomme og (som nevnt ovenfor) dobbel-tydige replikker. Sønnens replikk «Du er godt i gang» (l. 25) har ikke direkte å gjøre med å steike egg, men viser til en situasjon sønnen har sett faren i om morgenen (se; «**sa jeg og smilte**»). Jeg tror ikke sønnens smil er et «glad»-smil. Farens svar «Du lærer etter hvert» handler vel ikke om å steike egg og bacon, men handler om noe annet faren er god på. Og sønnen sitter igjen med en erfaring rikere, en ny **innsikt** at han har mye å lære, men faren er ikke hans forbilde. Det ligger en dyp **erkjennelse** her, nesten eksistensiell – hva vil jeg *ikke* med livet mitt

(mindre enn 600 ord)